Velkaneuvonta ry

c/o Marja Satta

Valtakatu 26, 94100 Kemi

marja.satta@kemi.fi

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE

Asiantuntijakuuleminen 11.10.2017 klo 9.30

Hallituksen esitys HE 102/2017 vp eduskunnalle laiksi talous- ja velkaneuvonnasta.

Velkaneuvonta ry pitää hallituksen esityksen tavoitteita kannatettavina ja sisältöä perusteltuna. Velkaneuvonta ry kannattaa kokonaisuudessaan tätä hallituksen esitystä, mutta haluaa tässä tuoda esille muutamia huomioon otettavia seikkoja.

Velkaneuvontaa kansalaisille

Talous- ja velkaneuvonnan tehtävänä on palauttaa talouden tasapainottomuuden tai ylivelkaantumisen seurauksena kriisiin joutunut asiakas takaisin järjestäytyneeseen yhteiskuntaan ja parantaa hänen elämänhallintaansa niin, että seurauksena on pysyvä taloudellinen tasapaino. Kun taloudelliset ongelmat kohtaavat kansalaisia, tarvitaan hyvin toimivaa velkaneuvontapalvelua, jossa turvataan kriisissä olevalle asiakkaalle mahdollisuus henkilökohtaiseen palveluun. Talous- ja velkaneuvonta on kansalaisten palvelu ja se tulee rakentaa toimivaksi vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin.

Resurssit, niiden tasapuolinen jakaminen ja ostopalvelutoiminta

Velkaneuvonta ry on edelleen huolissaan palvelun järjestämiseen jatkossa varattavan rahamäärän riittävyydestä ottaen huomioon se, että voimassaolevassa järjestämistavassa resurssia on ollut kuntien panostuksen turvin huomattavasti enemmän. Jatkossa maksuohjelmat tehdään pääsääntöisesti velkaneuvonnassa, joten valtion kustannuksiin tulee säästöjä. Vuonna 2015 valtion kustannukset velkajärjestelyasioihin määrättyjen selvittäjien palkkioiden osalta olivat 2,281 miljoonaa euroa. Velkaneuvonta ry toivookin, että myös tämä otetaan huomioon resurssien mitoitusta mietittäessä.

Tällä hetkellä resursointi vaihtelee paikkakunnittain siten, että yksiköissä on hieman yli 25 000 asukkaasta yli 50 000 asukkaaseen / htv. Jatkossa talous- ja velkaneuvonnan resurssia jaettaessa tulee varmistaa palvelutuotannon tasainen ja tarkoituksenmukainen jakautuminen velkaneuvontojen ja asukkaiden kesken.

Hallituksen ehdotuksessa lakiin talous- ja velkaneuvonnasta sisällytetään mahdollisuus edelleen tuottaa talous- ja velkaneuvontapalvelu ostopalvelusopimuksen turvin. Talous- ja velkaneuvontapalvelun ongelmana on ollut vuosia jatkunut hajanaisuus ja epäyhtenäisyys.

Yhtenä syynä tähän on ollut se, että palvelun tuottamistapana on ollut pääsääntöisesti kuntien ostopalveluna tuottama velkaneuvontapalvelu, ja organisointitapa on ollut moniportainen ja hajanainen. Velkaneuvonta ry on huolissaan oikeusministeriön mahdollisuuksista varmistaa laatu ja riittävä seuranta ostopalvelusopimuksen perusteella tuotettavien palveluiden osalta. Velkaneuvonta ry ehdottaakin, että jatkossa ostopalvelusopimuksella palvelun tuottamisen asemaa poikkeuksellisena järjestämistapana pitäisi vielä terävöittää ja lain 5 § 1 momentti tulisikin muotoilla seuraavasti:

”Oikeusapu ja edunvalvontapiiri voi oikeusministeriön kanssa neuvoteltuaan ostaa talous- ja velkaneuvontapalveluita, jos se on palveluiden alueellisen saatavuuden tai muun *erityisen* syyn vuoksi tarpeen.”

Savonlinnan etäpalveluyksikkö ja yhteistyöverkostot

Hallituksen esityksessä on mainittu, että Savonlinnaan perustetaan talous- ja velkaneuvonnan etäpalveluyksikkö. Etäpalveluyksikön tarkemmasta roolista ei vielä tässä vaiheessa ole tietoa. Velkaneuvonta ry esittääkin, että Savonlinnan etäpalveluyksikön toiminta organisoidaan siten, että se tukee oikeusaputoimistoihin sijoitettujen talous- ja velkaneuvojien työtä eikä vie tarpeettomasti resurssia kenttätyöltä. Mikäli Savonlinnan etäpalveluyksiköstä kaavaillaan valtakunnallista palvelua, tulee huolehtia, että sinne sijoitetaan riittävä määrä kokenutta ja ammattitaitoista henkilökuntaa sekä huomioidaan myös ruotsinkielisen palvelun tarve.

Talous- ja velkaneuvonnalla on useita yhteystyötahoja, joihin on syytä säilyttää toimivat yhteistyökanavat myös jatkossa. Esimerkiksi elinkeinonharjoittaja-asiakkaiden osalta tärkeä yhteistyötaho on Yritys-Suomen Talousapu-palvelu, mistä syystä on tärkeää varmistaa myös Talousapu-palvelun toiminta tulevaisuudessa sekä mahdollisuus edelleen tehdä joustavasti yhteistyötä talous- ja velkaneuvonnan sekä Talousavun välillä.

Lopuksi

Talous- ja velkaneuvontahenkilöstö palkattiin alun perin 90-luvun alkupuolella työllistämistukivaroin eikä palkkaus vastaa vieläkään työn moniammatillisen erityisosaamisen vaatimuksia. Velkaneuvonta ry toivoo, että valiokunta kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että palkkaus tulee saattaa työn vaativuutta vastaavalle tasolle.

Velkaneuvonta ry